

Budgetsamråd for fællesfonden

Referat af møde d. 15. marts 2012, kl. 10-14 i Ministeriet for Ligestilling og Kirke

C/O Ministeriet for Ligestilling og Kirke

Frederiksholms Kanal 21

Postboks 2123

1015 København K

www.km.dk

Telefon 3392 3390

Telefax 3392 3913

e-post km@km.dk

Dokument nr.31131/12

Dato: 29. marts 2012

Tilstedeværende

Budgetsamråd (rækkefølgen burde vel være den officielle)

Erik Rasmussen, Lolland-Falsters Stift

Esther Larsen, Fyens Stift

Ingrid Jørgensen, Aalborg Stift

Kirsten Pilgaard, Roskilde Stift

Verner Hylby, Helsingør Stift

Erling Vingborg, Viborg Stift

Hans Orla Wagner, Århus Stift

Alex Birger Wejse, Ribe Stift

Niels Hørlyck, Haderslev Stift

Torben Larsen, Københavns Stift

Charlotte Muus Mogensen, kirkefunktionærorganisationerne

Per Buchholdt Andreasen, Præsteforeningen

Budgetfølgegruppen

Kjeld Holm, Paw Kingo Andersen, Inge Lise Pedersen, Helle Samson, Klaus Kern-Jespersen

Ministeriet for Ligestilling og Kirke

Jan Stampe Madsen, Martin Løvenkjær-Pearson (referent)

Afbud

Leif Sondrup

Dagsorden

1. Velkomst ved biskop Kjeld Holm, formand for budgetfølgegruppen
2. Siden sidst – til orientering
 - Status for love og bekendtgørelser
 - Status – Den folkekirkelige udviklingsfond.
3. Status for fællesfonden
 - Regnskab 2011
 - Budget 2012
4. Udkast til teknisk ramme for fællesfonden 2013
 - Drøftelser vedrørende budget 2013 (vedlagt *rammenotat 2013, dok.nr. 8870/12*)

Ministeriet for Ligestilling og Kirke vil redegøre for de økonomiske udfordringer i forbindelse med budget 2013 og frem til ca. 2030. Budgetfølgegruppen forslag og indstilling af løsning til ministeren vil blive præsenteret for budgetsamrådet med henblik på drøftelse og bemærkninger til indstillingen.

Bemærk at det ikke blot er en teknisk drøftelse af rammen, men en mere politisk høring om, hvordan fællesfondens aktiviteter skal prioriteres i en fremtid med større bundne udgifter, og hvor indtægterne er under pres som følge af de svage udsigter til økonomisk vækst.
5. Opsamling og eventuelt

Referat af møde i budgetsamrådet 15. marts 2012

Side 3

Ad 1 Velkomst

Formanden for budgetfølgegruppen bød velkommen til medlemmer af budgetsamrådet.

Formanden orienterede derpå om mødets dagsorden og understregede, at den er kort, men tung og af principiel karakter (*Bilag 1 - PowerPoint præsentation*). Der blev tilføjet et nyt punkt mellem 3 og 4 om fællesfondens økonomiske genopretning.

Ad 2 Siden sidst - orientering

a) Nye love og bekendtgørelser

Ministeriet for Ligestilling og Kirke orienterede om:

- Åremålsansættelse af biskopper

Der var ikke tilslutning til lovforslaget uden videre, da biskopperne ønskede en gennemgang af embedet forud for en evt. lovændring. Der er derfor nedsat en arbejdsgruppe, som skal redegøre for biskoppernes funktion m.v. Ændring af valgloven

- Ændring af valgloven

Ændring af valgloven har givet mulighed for flere forskellige forsøgsordninger. Landsforeningen af Menighedsråd og ministeriet har udarbejdet tre forsøgstyper til brug for valg til menighedsråd 2012. Disse forsøgstyper forventes at imødekomme menighedsrådenes ønske om at afprøve forsøg med valgformen samt funktionsperiodens længde. Mange menighedsråd har udvist interesse for at deltage i forsøg.

- Forslag til lov om ændring af lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning (Præsters ret til at undlade at vie to personer af samme køn)

Afledt af forslag til lov om ægteskab mellem to personer af samme køn, så er der stillet forslag om, at præster kan undlade at vie to personer af samme køn.

- Ændring af lov om folkekirkens økonomi

Ministeriet orienterede om Folketingets 1. behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi. Det blev oplyst, at ændringen er afledt af nødvendigheden af en omlægning af finansieringen af 99 fællesfondspræster. Det blev oplyst, at antallet af præste-

stillinger på finansloven vil blive låst fast på 1.892,8 årsværk. Dertil kommer de 99 præstestillinger på fællesfonden.

- Betænkning om provstestillingen nr. 1527
Høringssvar er indkommet til betænkning om provstestillingen. En sammenfatning af høringssvarene er under udarbejdelse.
- Forsikring
Beskæftigelsesministeren har accepteret, at folkekirken er selvforsikrende på arbejdsskade. Dette vil medføre en yderligere besparelse ud over de allerede sparede 5 mio. kr. Det forventes, at ændringen af arbejdsskadeloven sker i første halvår 2012.
- Ministeriet orienterede om det kommende udvalgsarbejde om en styrelsesreform for folkekirken, der kan udsætte visse regel- og lovmæssige tiltag. Ministeriet er sammen med Landsforeningen af Menighedsråd i gang med at foretage regelforenkling for menighederne som led i optakten til menighedsrådsvalget.

Et medlem spurgte, hvornår Samarbejdsvejledningen offentliggøres. Ministeriet oplyste, at den afventer momsafklaring, men forventes offentliggjort om en måned.

b) Udviklingsfonden

Ministeriet oplyste om status på Den folkekirkelige Udviklingsfond 2012 og kort om den forventelige proces for 2013. Der var modtaget 76 ansøgninger. Budgetfølgegruppen og repræsentanter for Præsteforeningen har drøftet og indstillet ansøgningerne til ministeren. Ministeren besluttede at imødekomme 18 ansøgninger. Den fulde pulje på i alt 2,0 mio. kr. blev udmøntet.

Ad 3 Status for fællesfonden

a) Regnskab 2011

Ministeriet for Ligestilling og Kirke orienterede om processen for årsrapport 2011. I øjeblikket behandler ministeriet første udkast af stifter og uddannelsesinstitutioners årsrapporter. Årsrapporterne danner grundlaget for den konsoliderede årsrapport 2011 for fællesfonden.

Der forventes et mindreforbrug i forhold til det budgetterede resultat.

b) Budget 2012

Ministeriet for Ligestilling og Kirke oplyste, at der i øjeblikket ikke er store ændringer til forventningen til resultatet 2012 i forhold til det i november 2012 offentliggjorte budget (Forventet resultat på 33,7 mio. kr.)

Ad ekstra punkt – genopretning af fællesfonden

Ministeriet oplyste, at fællesfonden nu er genoprettet [*Argumentationen er vedlagt i form af bilag 1 - slides fra mødet*]

Flere aspekter – heriblandt kassebeholdningens fastsættelse og anvendelse - i forbindelsen med balancen blev drøftet.

Et medlem af budgetsamrådet anførte, at fastsættelse af It-aktiverne er meget konservativt sat.

Det aftaltes, at man på det førstkommende budgetsamråd gennemgår årsrapporten for fællesfonden med særligt fokus på balancen. Fællesfondens budget og regnskab følger de statslige regler og statsregnskabsloven, og det kan være relevant at belyse nogle af forskellene i ft. Årsregnskabsloven.

Ad 4 Budget 2013

Formanden indledte punktet med at skitsere de økonomiske udfordringer, som fællesfonden står over for. Budgetfølgegruppen og ministeriet har arbejdet på at finde en løsningsmodel, som kan indstilles til ministeren. Det har været en præmis i arbejdet, at folkekirken økonomisk skal ses som et samlet hele, og ikke som de lokale kasser på den ene side og fællesfonden på den anden. Budgetfølgegruppen vil nu høre budgetsamrådet.

a) Indledning

Ministeriet indledte med at orientere om budgetprocessen, udviklingen i resultatet for fællesfonden samt udviklingen i kirkeskatteprovenuet og kirkeskatteprocenten. I forbindelse med kirkeskatteprocenten, bemærkede ministeriet, at som konsekvens af afskaffelsen af kompensationen for anden lovgivnings påvirkning af kirkeskatten, vil man fremover se større udsving i kirkeskatten igen.

b) Omprioritering 2012

Der blev givet en kort opsummering af historikken og formålet med omprioriteringspuljen. Budgetønsker fra interesserede budgetenheder – som allerede optræder på fællesfondens budget – indsendes til Ministeriet for Ligestilling og Kirke senest 1.maj 2011. Puljen er i 2013 på samlet 10,5 mio. kr., hvor ca. 5 mio. kr. vedrører tilbageførte midler fra tidligere tidsbegrænsede bevillinger. Kriterierne for udmøntning fra omprioriteringspuljen er de samme som i tidligere år.

[for uddybninger af ovenstående henvises til bilag 2 – Slides til budgetsamråd 15. marts 2012]

c) Økonomiske udfordringer

Ministeriet oplyste, at fra 2013 og frem er der flere økonomiske udfordringer for fællesfonden.

Fra 2013 er der et øget udgiftsbehov til folkekirkens It til den elektroniske kirkebog/CPR og personregistrering.dk. Desuden sker der en omlægning af Borgerservice.dk, herunder etablering af service vedrørende dødsanmeldelse. Opgaverne forventes at give udgifter for It-kontoret på 0,3 mio. kr. i 2013 stigende til 2,3 mio. kr. i 2016 og frem. Denne ekstraudgift finansieres ved at nedbringe resultatet.

Fra og med 2013 afskaffes Kompensationen for anden lovgivnings effekt på kirkeskatteprovenuet. Fællesfondens mindreudgift til præsteløn i årene 2007-2012 var modsvaret af en tilsvarende direkte nedsættelse af landskirkeskatten. En tilbagerulning af præsternes løn til fællesfonden finansieres via en forhøjelse af landskirkeskatten. Ministeriet understregede, at omlægningen dermed er neutral for alle parter, idet staten sparer kompensationen permanent. Et medlem af budgetsamrådet spurgte, om man har identificeret de tidligere særpræstestillinger, hvortil ministeriet oplyste, at der i øjeblikket ikke er et behov for dette, da der ikke længere skelnes mellem sognepræster og særpræster. De 1991,8 præstestillinger er fordelt i henhold til den præstefordelingsmodel, der er aftalt mellem biskopperne og ministeren. Der har derfor ikke været behov for at holde styr på de 99 stillinger siden 2007. Derudover er der heller ikke den opgavemæssige sondring mellem de gamle særpræster og så sognepræster mere. Stillingsbeskrivelsen er den samme uanset, om de er overenskomstansatte eller tjenestemandsansatte.

Der blev spurgte, om man ville fastholde at have 99 fællesfondspræster, eller om der var en besparelse at hente. Formanden bemærkede, at der ikke er planlagt en reduktion af præstestillinger. Såfremt man vil øge eller reducere antallet af fællesfondspræster, så kan det kun ske ved at skrue på præstefordelingsmodellen. I en sådan drøftelse skal også de lokalt finansierede præster inddrages. Flere medlemmer af både budgetfølgegruppen og budgetsamrådet bemærkede, at det er præsteforeningens såvel som Landsforeningen af Menighedsråds opfattelse, at der ikke skal reduceres. Formanden påpegede, at antallet af præstestillinger har været relativt konstant i modsætning til andre personalegrupper i folkekirken, hvor man har set en stor vækst. Dette indledte en diskussion om præsternes og kirkefunktionærernes opgaver samt tjenestebolig og bopælspligt.

Udgiften til departementets administration af visse opgaver for fællesfonden er finansieret tilsvarende af staten indtil 2013 ved en modregning i kompensationen. Udgiften er fremskrevet til 3,5 mio. kr. i 2013 og består af både løn og øvrig drift. Denne ekstraudgift finansieres ved at nedbringe resultatet. Et medlem spurgte, om denne udgift var ny. Ministeriet oplyste, at den indtil 2006 optrådte i fællesfondens budget og herefter blev modregnet i kompensationen. Medlemmet spurgte om udgiften var specificeret på løn og delopgaver samt, om der var taget højde for at opgaver var overgået til Folkekirkens Administrative Fællesskab. Ministeriet præsenterede en oversigt over udgifterne og oplyste, at beløbet var korrigeret for tilkomne og bortfaldne

opgaver, herunder opgaver som er overgået til Folkekirkens Administrative Fællesskab.

Et folkekirkeligt videns- og studiecenter anslås at løbe op i 5,0 mio. kr. Det foreslås indfaset i budgettet med 1,0 mio. kr. det første år til opretning, 3,0 mio. kr. i 2014, og 5,0 mio. kr. i 2015. Denne ekstraudgift finansieres ved at nedbringe resultatet. Et medlem af budgetsamrådet udtrykte undren over, at man med de økonomiske udfordringer som fællesfonden i øjeblikket står over for vælger at finansiere et videnscenter. Et medlem af budgetfølgegruppen oplyste, at et videnscenter ikke vil blive oprettet som endnu en institution, men at videnscenteret skal indlejres i en institutionen under præstedannelse. Det blev understreget, at det vil være forkert at spare her i lyset af folkekirkens behov for viden som grundlag for udvikling. Tre medlemmer af budgetsamrådet udtrykte, at de var enige i fordelene og dermed oprettelsen af et center. De var dog skeptiske med hensyn til finansieringen, som et enkelt medlem mente, burde have været placeret i omprioriteringspuljen.

Det anførtes, at det er nødvendigt at føre en stor del af omprioriteringspuljen tilbage til dem, der har bidraget til puljen, da institutionerne ellers hurtigt er sparet væk. Ordningen medfører imidlertid en sund diskussion af, om der fortsat er brug for institutionernes ydelser og i den samme form.

En aktuarberegning har vist, at forventningen til pensionsforpligtigelsen for tjenestemandsansatte kirkefunktionærer er større end oprindeligt antaget. Årsagen er, at pensionsalderen har vist at være lavere for denne gruppe end oprindeligt antaget. Et medlem spurgte om behovet for den revurderede pensionsforpligtigelse har været synlig i regnskaberne som stærkere stigende udgifter. Dette bekræftede ministeriet.

Den nuværende hensættelse er på 84 mio. kr. svarende til det fuldt nedtrappede generelle tilskud.

Såfremt hensættelsen ikke på noget tidspunkt skal blive negativ, er behovet for en yderligere hensættelse til pensionsforpligtigelse på 3,0 mio. kr. i 2013 med en årlig forøgelse på ekstra ca. 3,6 mio. kr. I år 2017 vil der skulle hensættes 17,2 mio. kr. ekstra, 45,6 mio. kr. i 2025 indtil man topper med 66,9 mio. kr. i år 2031. Efter 2031 vil man kunne begynde at nedsætte beløbet igen på grund af faldet i forpligtelsen. Pensionshensættelserne øges med ovenstående beløb, hvilket finansieres af resultatet. Den gradvise optrapning af finansieringen begrundes med, at det er så mange uforudselige faktorer – f.eks. ændret pension alder – når man ser på en 30+ årig periode, og det dermed vil være økonomisk uansvarligt at opbygge en for stor hensættelse. Flere medlemmer udtrykte enighed. Et medlem påpegede dog, at eventuelle kirkelukninger kan betyde at flere går på pension tidligere i de nærmeste år.

Det blev spurgt om man kan omklassificere de sidste tjenestemænd til ikke-tjenestemænd. Hvorpå et medlem af budgetfølgegruppen svarede, at det blev vurderet – bl.a. grundet det begrænsende antal af resterende tjenestemænd – at kampen ikke er værd at tage. Det er kun domorganister og nogle kirkegårdsledere, der kan nyansættes som tjenestemænd. Et medlem anførte, at det er bemærkelsesværdigt, at der fortsat bliver ansat tjenestemænd (ved jobskif-

te), og at det ikke er blevet stoppet. Et andet medlem påpegede, at det er politisk beslutning, men at problemet vil forsvinde med tiden.

Et medlem bemærkede, at indarbejdelsen af balancen i fællesfonden har været meget givtig, idet man nu kan se opsparingen gennem årene samt formålet med opsparingen.

Da pensionshensættelserne stiger voldsomt, og resultatet allerede i 2017 ikke kan dække udgiften, er det nødvendigt at finde yderligere finansiering. Derfor forslås det, at der i 2012 og 2013 gennemføres en ekstern budgetanalyse af uddannelsesinstitutionerne for præster og kirkemusikskolerne. Dette forventes endvidere at kunne bidrage til, at bestyrelsen for præsteuddannelsesinstitutionerne har et bedre beslutningsgrundlag i forbindelse med de igangværende overvejelser om ændring af strukturen for institutionerne. I det efterfølgende vil man kunne gennemføre en budgetanalyse af nye områder, indtil man har været alle de relevante dele af fællesfonden igennem.

Ud over de kendte udfordringer oplyste ministeriet, at såfremt udskrivningsgrundlaget falder, skal der – med uændret kirkeskatteprocent – findes besparelser. Hvis folkekirkens økonomi ses som et samlet hele, så skal fællesfonden dele udfordringen med de lokale økonomier. Med andre ord hvis indtægterne falder med f.eks. 2 pct., så bør fællesfondens udgifter også falde tilsvarende. Det kan betyde, at bevillingsmodtagerne under fællesfonden får udmeldt en ny bevillingsreduktion på f.eks. 2 pct. Ministeriet påpegede, at en stor del af budgettet vedrører præsteløn, pension til kirkefunktionærer e.l. og dermed ikke kan røres. Endvidere understregedes det, at samtlige bevillingsmodtagere på fællesfondens ordinære drift i forvejen er underlagt en 2 pct. besparelse. Flere medlemmer af budgetsamrådet bemærkede, at sandsynligheden for et reduceret udskrivningsgrundlag er stor. Et medlem af budgetsamrådet fandt det unødvendigt, at budgetter med fortsat store overskud, når der nu var en kassebeholdning til at dække udfordringerne, og at dette gælder så meget mere, når det drejer sig om langsigtede prognoser. Dertil anførte et medlem af budgetfølgegruppen, at overskuddene - i forhold til den samlede forpligtigelse til de førnævnte pensioner - ikke er store. Desuden er kassebeholdningen opbygget med henblik på sikkerhed og ikke en opsparing til de kendte behov eller til risikoen for en total opbremsning af økonomien.

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag – og dermed udfordringen – kendes først omkring 1. juli 2012.

d) Udkast til budgetramme for 2013

Ministeriet for Ligestilling og Kirke redegjorde for udgangspunktet for budgetrammen samt udarbejdelsen af den tekniske budgetramme 2013 og gennemgik derefter kort budgetprocessen 2013.

I udkast til rammenotat er der indarbejdet finansiering på 26,3 mio. kr. i 2013, hvor den del som vedrører præsterne er finansieres ved landskirkeskatten.

Hvert delregnskab blev gennemgået jf. det udsendte udkast til rammenotat samt vedlagte bilag 2.

Et medlem påpegede efter redegørelsen om delregnskab 7 og med henvisning til budgetanalysen, at da der reelt kun er knap 300 mio. kr. på fællesfondens budget, som kan pålægges de voldsomme, men nødvendige besparelser på, bør man bede analysegruppen om at finde løsninger, hvor man spare f.eks. 5 pct. nu og 10 pct. senere på delregnskab 3-7.

Under delregnskab 2 orienterede et medlem af budgetfølgegruppen om *Ny løn* for præster og de forskellige mulige budgetmæssige konsekvenser. Endvidere oplystes det, at det faste befordringsfradrag er afskaffet og omlægges til et variabelt. For begge områder gælder det, at nuværende præster selv kan vælge om de vil gå over. For så vidt angår den nye ordning for befordringsfradraget er den dog fuldt indfaset senest i 2017.

I forbindelse med delregnskab 21 oplyste et medlem af budgetsamrådet, at i flere stifter havde landskirkeskattens andel af kirkeskatteprovenuet været stigende siden 2008. Dette blev illustreret med nogle beregninger fra fire udvalgte kommuner. Ministeriet påpegede, at hvis oversigten var gået tilbage til 2004 eller før, ville man se et fald i hele perioden frem til 2009. Årsagen er, at landskirkeskatten har været underlagt skattestoppet og dermed er den ikke forøget i de år, hvor kirkeskatteindtægterne steget. Dermed er andelen faldet. Omvendt er den heller ikke blevet reduceret i de år hvor finanskrisen for alvor har reduceret kirkeskatteprovenuet, hvilket giver en stigning i perioden 2009-2012

Ad 6 Opsamling og eventuelt

Formanden orienterede om den videre proces.

Et medlem spurgte, om ministeriet havde noget kendskab til omkostningerne ved civilregistreringen. Ministeriet svarede, at det blev opgjort i forbindelse med betænkning 1511 Omlægning af statens tilskud til folkekirken til bloktilskud og kan findes heri.

Formanden takkede for deltagelsen og afsluttede mødet.

[næste møde i budgetsamråd er d. 5. september 2012]

Bilag 1: Power Point præsentation – genopretning af fællesfonden

Bilag 2: Power Point præsentation – budgetsamråd